

Norsk finansnæring er opptatt av rådgivningskompetanse

Bankenes og forsikringssekskapenes overordnede funksjon er å sørge for økonomisk trygghet og handlefrihet på alle plan. Moderne finansforetak er kunnskapsorganisasjoner som tilbyr både enkle og kompliserte produkter. Når det gjelder enkle tjenester, betjener kundene seg selv. Når det gjelder mer kompliserte tjenester, har de behov for kompetanse.

Dette er en av årsakene til at rådgivningskompetanse de siste årene vært et prioritert område for den norske finansnæringen. En annen årsak er at forbrukermyndigheter og medier har rettet kritikk mot rådgivningskvaliteten. Finansnæringen har tatt kritikken på alvor og iverksatt omfattende kompetanseløft. Det er etablert kompetansestandarder på bransjenivå med sikte på at publikum skal nyte godt av relevant og dokumentert kompetanse.

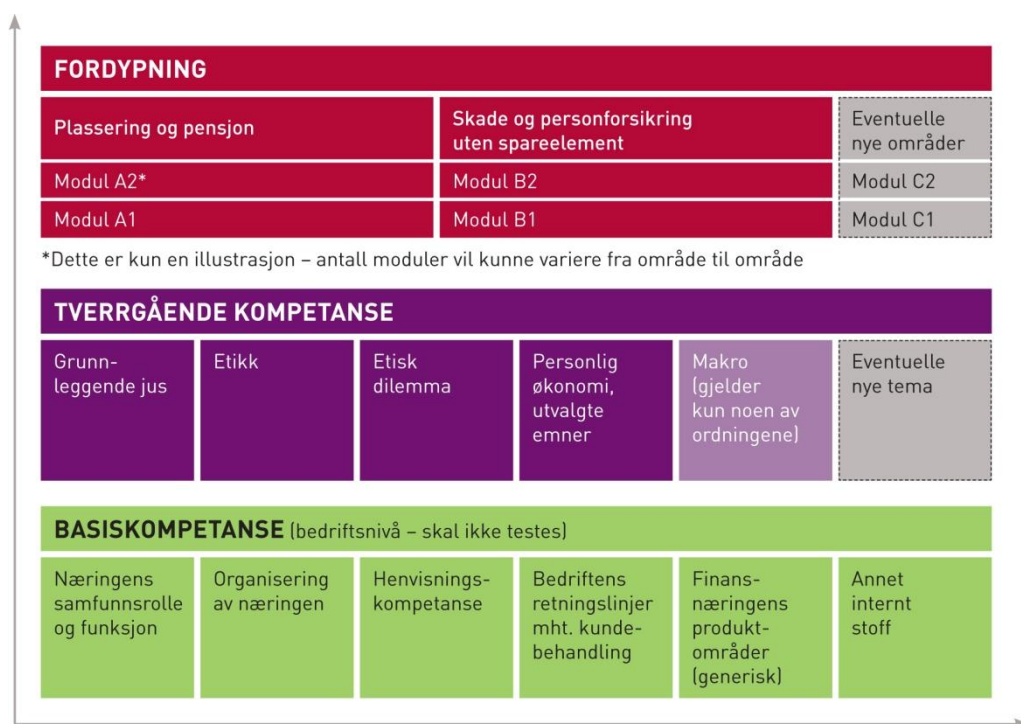
I øyeblikket arbeides det med å samordne de fem autorisasjons- og godkjenningsordningene på de områder der det er faglig fornuftig.

1. Forenklet struktur

Meningen er å bygge opp et sømløst og fleksibelt byggekloss-system som gjør det enklere å bygge opp, teste og administrere skreddersydd kompetanse for finansnæringens ulike produktområder. La oss tenke oss en medarbeider som starter i skadeforsikring og senere ønsker å bli finansiell rådgiver. I dag må medarbeideren først avlegge godkjenningsprøve for skadeforsikring. Senere må han avlegge autorisasjonsprøve for finansielle rådgivere med delvis overlappende innhold – spesielt når det gjelder grunnleggende jus og etikk. Dette innebærer at flere prøver må avlegges i tilnærmet likt stoff.

Etter samordningen vil fagstoffet være delt inn i moduler. Den nevnte medarbeideren velger da først modulene som kreves for å bli godkjent selger i skadeforsikring. Dersom medarbeideren skifter jobb eller ansvarsområde, kan kompetansen utvides med nye ”byggeklosser”. Kompetansen kan gjøres både bredere og dypere.

Dette kan illustreres slik:

2. Kunnskapsprøve og praktisk prøve

Alle de fem ordningene har en kunnskapsprøve – enten en multiple choice-test eller tradisjonell eksamen. Godkjenningsordningen for skadeforsikring og autorisasjonsordningen for finansielle rådgivere har også en omfattende praktisk prøve der hovedhensikten er at medarbeideren skal dokumentere evne til å anvende kompetansen. Praktisk prøve vil nå bli innført for alle de fem ordningene.

Den praktiske prøven skal gjennomføres av bedriftene med utgangspunkt i felles atferdsregler – kalt God rådgivningsskikk. Innholdet i de ulike ordningenes prøver blir ulikt. Men medarbeiderens prestasjon skal bedømmes etter samme målestokk, og gjennomføring av prøven skal skje innenfor felles rammer. Det vil bli utviklet kundecases med relevans for alle typer medarbeidere – enten de arbeider med skadeforsikring eller investering.

3. Felles plattform i etikk - felles atferdsregler

Finansnæringen har en viktig samfunnsrolle og dekker gjennom sin kjernevirksomhet viktige behov i samfunnet. Et høyt etisk kompetansenivå i næringens distribusjonsapparat er en forutsetning for at finansbedriftene skal kunne fylle sin rolle, være seriøse markedsaktører og ha et godt omdømme. Å sikre et slikt kompetansenivå i etikk er derfor viktig.

En felles plattform for opplæring i etikk og felles atferdsregler, God rådgivningsskikk, har derfor stått sentralt i prosjektet. Frem til nå har finansielle rådgivere hatt ett sett regler, selgere og rådgivere i skadeforsikring ett sett og autorisasjonsordningene i forsikring har vært uten adferdsregler.

God rådgivningsskikk vil først og fremst gjelde for rådgivere som er omfattet av de fem eksisterende autorisasjons- og godkjenningsordningene. Det forutsettes imidlertid at regelsettet gjøres gjeldende for rådgivning og salg av andre typer finansielle tjenester/produkter, men da med de nødvendige tilpasninger.

Håpet er at God rådgivningsskikk skal gi finansnæringen en tydeligere og mer enhetlig profil i markedet.

4. Felles styre

I dag har de fem autorisasjons- og godkjenningsordningene hver sine styringsorganer. En enhetlig styringsstruktur vil være mindre ressurskrevende og faglig sett mer rasjonelt. Det legges derfor opp til at de fem ordningene får hvert sitt fagråd som rapporterer til ett felles styre.

Denne organisasjonsmåten forener hensynet til den enkelte ordnings særpreg (fagrådet) med helhetshensynet (styret). Styret vil se alle ordningene under ett og bidra til å bringe samordningen videre. Det nye fellesstyret vil bli etablert 1. juli 2013.

Hva ønsker finansnæringen å oppnå?

Overfor kundene:

- Felles kompetansestandarder på tvers av bedrifter gir trygghet.
- Den enkeltes kompetanse sikres gjennom testing på nasjonalt nivå (tredjepartskontroll).
- Felles fundament i etikk og felles God rådgivningsskikk skal sikre at salg og rådgivning er tilpasset kundens behov.

Overfor myndighetene:

- Felles kompetansestandarder og testing basert på tredjepartskontroll legger grunnlag for legitimitet og troverdighet.
- Felles fundament i etikk og felles God rådgivningsskikk bidrar også i samme retning.

Overfor den samlede finansnæringen og bedriftene:

- Stordriftsfordeler, rasjonalisering, grunnlag for økt troverdighet.

Overfor for den enkelte medarbeider:

- Det blir lettere å bygge opp skreddersydd kompetanse og å bruke denne på tvers av bedrifter.

Finansnærings autorisasjons- og godkjenningsordninger:

1. Autorisasjonsordningen for finansielle rådgivere ble etablert i 2009 av FNO, Verdipapirfondenes forening og Finansforbundet. Ordningen er organisert som en egen forening og har et sekretariat med 3 stillinger.
2. Autorisasjonsordningene for forsikringsrådgivere, personforsikringskonsulenter og skadeoppgjørskonsulenter ble etablert i regi av det daværende Forsikringsakademiet i perioden 1976 til 2005. I dag styres de av FNO, men administreres av Handelshøyskolen BI og FNO i fellesskap.
3. Skadeforsikringsselskaperens godkjenningsordning for selgere og rådgivere ble etablert i 2009. Ordningen er mindre omfattende enn autorisasjonsordningene. Den bygger på en rammeplan, og FNO godkjenner selskaperens interne undervisnings- og prøveopplegg.

Marit Sagen Åstvedt

